

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 52544/18

Savaş HİNDİOĞLU/Türkiye

Başkan

Jovan Ilievski,

Hâkimler

Péter Paczolay,

Davor Derenčinović

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Dorothee von Arnim'in katılımıyla

20 Mayıs 2025 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

1991 doğumlu olup başvurunun yapıldığı sırada İstanbul'da tutuklu bulunan ve Mersin Barosuna kayıtlı Avukat F. Soylu Bozan tarafından temsil edilen bir Türk vatandaşı olan Savaş Hindioğlu'nun ("başvuran"), İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarında, 15 Ekim 2018 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yaptığı başvuruyu (no. 52544/18);

Başvuranın derece mahkemesi nezdinde belirli tanıkları sorgulayamadığı iddiasına ilişkin şikâyetin Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi eski Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilen Türk

Hükümetine (“Hükümet”) tebliğ edilmesine ve başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez olduğunun beyan edilmesine dair kararı,

Tarafların görüşlerini dikkate alarak gerçekleştirilen müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVA KONUSU

1. Başvuru, başvuran hakkında yürütülen ceza yargılamasının, kimlikleri gizli tutulan bazı tanıkları (üç polis memuru) duruşma mahkemesi önünde bizzat sorgulayamaması nedeniyle adil olmadığı iddiasına ilişkindir.

2. Adana 8. Ağır Ceza Mahkemesi 20 Aralık 2011 tarihinde başvuranı; (i) silahlı bir terör örgütü olan PKK (Kürdistan İşçi Partisi) adına, örgüt üyesi olmamakla birlikte suç işlemekten (Türk Ceza Kanunu’nun (“TCK”) 314 § 2 maddesi ile bağlantılı olarak TCK’nın 220 § 6 maddesi); (ii) kamu görevlisinin görevini yapmasını cebir kullanarak engellemekten (TCK’nın 265. maddesi) ve (iii) PKK lehine propaganda yapmaktan (Terörle Mücadele Kanunu’nun 7(2) maddesi) mahkûm etmiştir.

3. Yargılamayı yapan mahkeme bu sonuca varırken, iki gösteriye (biri 13 Aralık 2010, diğeri 16 Aralık 2010 tarihinde düzenlenmiştir) ilişkin video görüntülerine ve göstericilerden biri olan M.A.’nın kolluk ifadelerine dayanmıştır. M.A., 13 Aralık tarihli gösteri sırasında başvuranın katılımcılara talimat verdiğini ve onları taş ile molotof kokteyli atmaya teşvik ettiğini belirtmiştir.

4. Yargıtay 11 Haziran 2012 tarihinde söz konusu kararı bozmuş ve M.A. ve başvuranı yakalayan üç polis memurunun duruşmada dinlenmemesi nedeniyle derece mahkemesinin eksik inceleme yaptığı gerekçesiyle dosyayı derece mahkemesine geri göndermiştir.

5. 27 Kasım 2012 tarihli duruşmada derece mahkemesi, M.A.’yı başvuran ve avukatının huzurunda dinlemiştir. M.A., başvuran aleyhine suçlayıcı

beyanlar içeren kolluk ifadelerini geri çekmiş ve bu ifadeleri baskı altında verdiğini belirtmiştir.

6. Derece mahkemesi, 19 Aralık 2012 tarihinde resen duruşma düzenleyerek üç polis memurunu Cumhuriyet savcısının huzurunda, ancak başvuran ve avukatının yokluğunda dinlemiştir. Söz konusu polisler tarafından sunulan delil unsurları 16 Aralık 2010 tarihli gösteriye ilişkindir ve düzenlemiş oldukları olay tutanağını yinelemişlerdir. Özellikle başvuranın gösteri sırasında yalnızca kamera taşıyıp kullanmakla kalmadığını, aynı zamanda gösterici grubunu yönlendirdiğini ifade etmişlerdir.

7. 12 Şubat 2013 tarihli bilirkişi raporuna göre başvuran, her iki gösteri sırasında da göstericilerin önünde yer almakta ve yalnızca fotoğraf çekip video kaydı yapmaktaydı.

8. Derece mahkemesi 4 Temmuz 2013 tarihinde başvurunu; (i) TCK'nın 314 § 2 maddesi ile bağlantılı olarak aynı Kanun'un 220 § 6 maddesi uyarınca silahlı bir terör örgütü adına suç işlemekten dört yıl iki ay hapis cezasına; (ii) TCK'nın 265. maddesi uyarınca, kamu görevlisinin görevini yapmasını cebir kullanarak engellemekten on ay hapis cezasına mahkûm etmiştir.

9. 20 Aralık 2011 tarihli kararındaki gerekçeyle neredeyse aynı olan kararında derece mahkemesi, başvuranın 13 Aralık 2010 ve 16 Aralık 2010 tarihlerinde PKK tarafından yapılan genel çağrılar üzerine düzenlenen iki gösteriye katıldığını belirtmiştir. Derece mahkemesi kararını temel olarak M.A.nın polise verdiği ifadelere dayandırmış ve bu ifadeler verilirken M.A.nın baskı ya da kötü muameleye maruz kaldığına dair herhangi bir emare bulunmadığını gözlemlemiştir. Derece mahkemesi ardından, M.A.nın kolluk ifadelerine dayanarak, başvuranın 13 Aralık 2010 tarihli gösteri sırasında göstericileri taş ve molotof kokteyli atmaya teşvik ederek yönlendirdiği sonucuna varmıştır. Derece mahkemesi ayrıca başvuranın 16 Aralık 2010 tarihli gösteride göstericilerin önünde bulunduğunu, ancak söz konusu gösteri sırasında grubu yönlendirdiğine dair somut bir delil

bulunmadığını belirtmiştir. Son olarak, derece mahkemesi PKK lehine propaganda yapma suçuna ilişkin ceza yargılamasını askıya almıştır.

10. Başvuran ceza yargılaması boyunca iki gösteriye gazetecilik amacıyla katıldığını ileri sürmüştür; olay tarihinde Mersin Üniversitesi Gazetecilik Bölümü öğrencisi olduğunu ve Dicle Haber Ajansında stajyer olarak çalıştığını belirtmiştir.

11. Yargıtay 14 Eylül 2017 tarihinde söz konusu kararı onamıştır.

12. Başvuran 15 Ocak 2018 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuş; diğer hususların yanı sıra, duruşma mahkemesinin, kendisinin yokluğunda alınan polis memurlarının ifadelerini, başka destekleyici delil bulunmamasına rağmen belirleyici delil olarak kullanması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

13. Anayasa Mahkemesi 20 Temmuz 2018 tarihinde bireysel başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

A. Mahkeme Önündeki Davanın Kapsamı

14. Başvuranın Mahkeme önündeki şikâyeti, silahlı bir terör örgütü lehine propaganda yapma suçuna ilişkin ceza yargılamasına ilişkin değil, silahlı bir terör örgütü adına suç işleme ve kamu görevlisinin görevini yapmasını engelleme suçlarından verilen mahkûmiyetlere ilişkindir. Dolayısıyla mevcut dava, Hükümete bildirilen ve başvuranın, kendisini yakalayan üç polis memurunu huzurunda sorgulayamaması nedeniyle Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ve 3. fıkrasının d) bendi kapsamındaki haklarının ihlal edildiği iddiasına ilişkin şikâyetini kapsamaktadır.

B. Sözleşme'nin 6 §§ 1 ve 3 (d) Maddesinin İhlal Edildiği İddiası

15. Hükümet (i) iç hukuk yollarının tüketilmemesi, (ii) mağdur sıfatının bulunmaması ve (iii) başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması gerekçelerine dayanarak çeşitli ilk itirazlarda bulunmuştur.

16. Mahkeme, aşağıda belirtilen gerekçelerle başvurunun her hâlükârda kabul edilemez olduğu sonucuna vardığından, Hükümetin ilk itirazlarını incelemenin gerekli olmadığı kanaatindedir.

17. Duruşmaya katılmayan iddia tanıklarına ilişkin şikâyetler ve bu tanıkların beyanlarının mahkemelerce delil olarak kullanılması konusunda genel ilkeler, *Schatschaschwili/Almanya* ([BD], no. 9154/10, §§ 100-131, AİHM 2015) ve *Al-Khawaja ve Tahery/Birleşik Krallık* ([BD], no. 26766/05 ve 22228/06, §§ 118-147, AİHM 2011) kararlarında ortaya konulmuştur (ayrıca bu ilkelerin özetine ilişkin olarak bk. *Faysal Pamuk/Türkiye*, no. 430/13, §§ 44-50, 18 Ocak 2022). Her ne kadar *Al-Khawaja ve Schatschaschwili* ilkeleri, bir iddia tanığının duruşmaya katılmadığı durumlar için geliştirilmiş olsa da tanıkların duruşma mahkemesi önüne çıkmasına rağmen usule ilişkin düzensizlikler nedeniyle başvuranın onları sorgulamasının engellendiği hallerde de uygulanabilir (bk. *Ürek ve Ürek/Türkiye*, no. 74845/12, § 49, 30 Temmuz 2019; bu davada tanıklar duruşma mahkemesi tarafından Cumhuriyet savcısının huzurunda, ancak başvuranlar ve avukatlarının yokluğunda dinlenmiştir; ayrıca bk. *Chernika/Ukrayna*, no. 53791/11, § 46, 12 Mart 2020). Bu ilkeler, ilgili sorunun tanıkların duruşmaya katılmaması değil, savunma haklarını sınırlayabilecek şekilde çapraz sorgu usulüne ilişkin olması halinde de yol gösterici niteliktedir (bk. *Cherpion/Belçika* (k.k.), no. 47158/11, §§ 35-41, 9 Mayıs 2017).

18. Mahkeme, mevcut davanın kendine özgü koşulları çerçevesinde, yargılamanın adilliği bakımından belirleyici görünen husus olduğundan, öncelikle üç polis memurunun sunduğu delillerin başvuranın mahkûmiyeti

için tek, belirleyici ya da önemli dayanak olup olmadığını incelemenin daha uygun olduğu kanaatindedir (bk. yukarıda anılan *Schatschaschwili*, §§ 116 ve 118).

19. Bu bağlamda Mahkeme, başvuranın, silahlı bir terör örgütü adına suç işlemek ve polis memurlarının görevlerini yerine getirmelerini engellemek suçlarından, 13 Aralık 2010 tarihinde düzenlenen gösteriler sırasında bir protestocu grubunu yönlendirdiği ve onları taş ile molotof kokteyli atmaya teşvik ettiği gerekçesiyle mahkûm edildiğini gözlemlemektedir. Derece mahkemesi bu sonuca varırken temel olarak M.A.nın polise verdiği ifadelere dayanmış ve bu ifadeler verilirken M.A.nın baskı veya kötü muameleye maruz kaldığını gösteren herhangi bir delil bulunmadığını belirtmiştir. Ayrıca başvuranın, duruşmada huzurunda dinlenen M.A.yı sorgulama imkânı bulamadığına ilişkin bir şikâyeti de bulunmamaktadır.

20. Derece mahkemesinin gerekçeli kararında başvuranın 16 Aralık 2010 tarihli gösteri sırasındaki eylemlerini de incelediği ve başvuranın slogan atan grubun bir parçası olduğu ve göstericilerin önünde yer aldığı sonucuna vardığı doğrudur. Ancak derece mahkemesi, 16 Aralık 2010 tarihinde gerçekleşen gösteri sırasında başvuranın grubu yönlendirdiğini belirten olay tutanağının aksine, bu tespiti destekleyen herhangi bir delil bulunmadığını değerlendirmiştir. Gerekçeli karar, başvuranın 16 Aralık 2010 tarihindeki eylemlerinden kaynaklanan belirli suçlar bakımından bir ölçüde muğlak olsa da hüküm fıkrası bu eylemlerin, başvuranın örgüt üyesi olmaksızın silahlı bir terör örgütü adına suç işleme ve kamu görevlisinin görevini yapmasını engelleme suçlarından mahkûmiyetinin özel bir parçasını oluşturmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

21. Yukarıdakiler ışığında Mahkeme, başvuranın, yokluğunda dinlenen tanıkların, yani 16 Aralık 2010 tarihinde meydana gelen olaya ilişkin beyanda bulunan üç polis memurunun delillerine yalnızca veya belirleyici ya da önemli ölçüde dayanılarak mahkûm edilmediği sonucuna varmaktadır. Bu polis memurlarının beyanları başvuranın mahkûmiyetinde önemli bir ağırlık

da taşımamıştır. Başvuranın mahkûmiyetini destekleyen temel delil, başvuranın duruşmada bizzat sorgulama imkânı bulduğu M.A.nın beyanıdır.

22. Buna göre, başvuranın söz konusu tanıkları sorgulayamamış olması, aleyhine yürütülen ceza yargılamasının genel adilliği üzerinde giderilemez bir etki doğurmamıştır (karşılaştırma için bk. *Schatschaschwili/Almanya* (BD), no. 9154/10, §§ 143-144 ve 151, AİHM 2015 ve *Nechto/Rusya*, no. 24893/05, §§ 118-128, 24 Ocak 2012).

23. Sonuç olarak, başvuranın şikâyeti, Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4. maddeleri uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce dilinde tanzim edilmiş olup 12 Haziran 2025 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Dorothee von Arnim
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Jovan Ilievski
Başkan